

Treća sjednica Nacionalnog odbora za platni promet, 29. listopada 2003.

Prihvaćeno osnivanje Vijeća korisnika NKS-a

Treća sjednica Nacionalnog odbora za platni promet bila je tematska i održana je, pod predsjedanjem viceguvernera Hrvatske narodne banke Čede Maletića, 29. listopada 2003. u Opatiji.

Članovi Odbora obaviješteni su o izmjenama u članstvu Odbora: Hrvatska udruga banaka je umjesto Sanje Martinko za novog člana Odbora imenovala Luku Tomaškovića iz Zagrebačke banke d.d. Zagreb, a ispred Hrvatske gospodarske komore umjesto Mate Filipovića u Odbor je imenovan Predrag Ivačić iz Hrvatske poštanske banke d.d. Zagreb.

Predstavnici Financijske agencije predstavili su smjernice razvoja klirinških sustava u zemljama Europske unije s posebnim osvrtom na razvoj i perspektivu Nacionalnog klirinškog sustava. U kontekstu transformacije platnih sustava zemalja EU-a prezentirani su sustavi namirenja EURO 1 (sustav velikih plaćanja za međudržavne transakcije u eurima, kojim se obrađuju pojedinačni nalozi u istom danu), kao i sustavi STEP 1 i STEP 2 koji se međusobno razlikuju s obzirom na sudionike u obračunu. Prezentirani su i određeni postojeći modeli kliringa te modeli koji će se upotrebljavati u budućnosti (npr. Pan-European Automated Clearing House – PE-ACH).

Zatim su članovi Odbora upoznati s komparativnim pregledom statističkih podataka o ulaznim platnim porukama u NKS-u i o participacijama pojedinih korisnika usluge. Također, izneseni su podaci o uspješnosti rada NKS-a, te prijedlozi za unapređenje rada tog sustava koje je Financijska agencija prikupila anketiranjem banaka. Bankama je prezentiran prijedlog izmjene cjenika, kojim se još više potiče dostavljanje platnih naloga u prvi obračunski ciklus. Najvažnija promjena je ukidanje naplata prema iznosu transakcije, tj. postotka od iznosa.

S obzirom na dosadašnja iskustva u radu NKS-a, te uočene prednosti i nedostatke, predloženo je osnivanje Vijeća korisnika NKS-a preko kojeg bi banke (kao korisnici usluga NKS-a) na dogovoreni način mogle neposredno sudjelovati u kreiranju i poboljšanju funkcionalnosti NKS-a.

Članovi Odbora iznijeli su zatim svoja viđenja i prijedloge u vezi s razvojem platnih sustava u zemlji. Ukratko:

- poslovne banke i Ministarstvo financija zadovoljni su radom NKS-a;
- zasad je prerano donositi odluke o najboljem modelu novoga platnog sustava u zemlji;
- u sklopu razvoja budućega platnog sustava potrebno je pratiti trend razvoja unutar zemalja EU-a pri čemu posebno treba voditi računa o aspektu sigurnosti u platnom prometu;
- u svim zemljama EU-a klirinške su kuće uglavnom u vlasništvu banaka za razliku od zemalja u tranziciji gdje je visok udjel javnog vlasništva; s tim u vezi predstavnici banka izrazili su svoju načelnu spremnost za sudjelovanje u razgovorima o eventualnoj promjeni vlasničke strukture NKS-a;

- Fina je na zahtjev Vlade RH izradila prijedlog strateškog plana za izdvajanje određenih dijelova (uključujući i NKS) kao zasebnih pravnih entiteta, no Vlada je donijela zaključak da se do daljnjega odgađa vlasnička transformacija Fine; stoga će Fina prijedlog o vlasničkoj transformaciji Vladi podnijeti ponovno nakon izbora;
- predloženo je da se međubankovna plaćanja u NKS-u provode preko SWIFT mreže, osobito stoga što su razvojem SWIFT-a stvorene pretpostavke da se SWIFT-om šalju datoteke;
- naglašena je mogućnost uvođenja korespondentnih računa u zemlji čime bi se bankama omogućilo obavljanje međusobnih plaćanja mimo NKS-a.

Odbor je jednoglasno prihvatio osnivanje Vijeća korisnika NKS-a, a Financijsku agenciju zadužio da u roku od 30 dana izradi nacrt akta kojim bi se uredio način rada Vijeća korisnika. Zaključeno je, nadalje, da je zahtjeve i prijedloge koji se odnose na moguće modele obavljanja međubankovnih plaćanja u zemlji (razvoj postojećeg NKS-a, mogućnost plaćanja posredovanjem SWIFT-a i uvođenje korespondentnih računa), a koje su u raspravi iznijeli pojedini članovi Odbora, potrebno precizno obrazložiti i dokumentirati, te ih proslijediti na Odbor gdje će se o svakom pojedinom prijedlogu provesti rasprava. Odbor je podržao načelni interes banaka za sudjelovanje u razgovorima o vlasništvu nad NKS-om u budućnosti. S tim u vezi potrebno je dobiti jasno stajalište države o restrukturiranju Financijske agencije i vlasničkoj transformaciji pojedinih dijelova, a Odbor će u tom smislu zauzeti svoje stajalište.